

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องความต้องการบริการเทคโนโลยีจากหน่วยงานภายนอกของห้องสมุดเฉพาะ มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษา

1. ความต้องการใช้บริการเทคโนโลยีจากหน่วยงานภายนอกของห้องสมุดเฉพาะ ในด้านบริการห้องสมุดอัตโนมัติ การซื้อ/เช่าซอฟต์แวร์ การพัฒนาและปรับปรุงฐานข้อมูล บริการรับจัดทำฐานข้อมูลสำเร็จรูปและบริการให้คำปรึกษา
2. สาเหตุจูงใจให้ห้องสมุดเฉพาะต้องการและใช้บริการเทคโนโลยีจากหน่วยงานภายนอก โดยศึกษาในสภาพแวดล้อมทั้งปัจจัยภายนอกและภายใน รวมทั้งประโยชน์ที่ได้รับ
3. ทักษะของผู้บริหารหน่วยงานที่รับผิดชอบงานห้องสมุดเฉพาะ ในการเห็นความสำคัญ และการให้ความสนับสนุนการให้บริการเทคโนโลยีจากหน่วยงานภายนอก

โดยมีสมมติฐานดังนี้

1. ห้องสมุดเฉพาะมีความต้องการบริการเทคโนโลยีจากหน่วยงานภายนอกในด้านบริการห้องสมุดอัตโนมัติและการพัฒนาปรับปรุงฐานข้อมูล
2. การขาดแคลนบุคลากรที่เชี่ยวชาญทางเทคโนโลยี เป็นปัจจัยที่ทำให้ห้องสมุดเฉพาะต้องการใช้บริการเทคโนโลยีจากหน่วยงานภายนอก
3. ผู้บริหารหน่วยงานที่รับผิดชอบห้องสมุดเฉพาะ เห็นความจำเป็นและยินดีให้ความสนับสนุนการให้บริการเทคโนโลยีจากหน่วยงานภายนอก

การศึกษาใช้วิธีรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามสำหรับหัวหน้า/ผู้อำนวยการห้องสมุดและผู้บริหารหน่วยงานที่รับผิดชอบห้องสมุดเฉพาะ จำนวน 420 คน

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการทางสถิติต่างๆ ดังนี้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

จากจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา 295 ชุด แบ่ง เป็นแบบสอบถามสำหรับหัวหน้า/ผู้อำนวยการห้องสมุด 160 ชุด และแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารหน่วยงานที่รับผิดชอบห้องสมุดอีก 135 ชุด

แบบสอบถามสำหรับหัวหน้า/ผู้อำนวยการห้องสมุดที่ได้รับกลับคืนมาแบ่งตามสังกัดห้องสมุดได้ดังนี้ ห้องสมุดสังกัดราชการ 79 ชุด สังกัดเอกชน 57 ชุด และสังกัดรัฐวิสาหกิจ 24 ชุด ห้องสมุดที่ตอบแบบสอบถามจำนวนสูงสุด คือ ห้องสมุดสังกัดรัฐวิสาหกิจ (ร้อยละ 88.89) รองลงมาได้แก่ ห้องสมุดสังกัดราชการ (ร้อยละ 67.86) และห้องสมุดสังกัดเอกชนตามลำดับ (ร้อยละ 67.86)

แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารหน่วยงานที่รับผิดชอบงานห้องสมุดเฉพาะได้รับกลับคืนมา 135 ชุด จัดแบ่งตามสังกัดห้องสมุดได้ดังนี้ ห้องสมุดสังกัดราชการได้รับคืนมา 66 ชุด ห้องสมุดสังกัดเอกชน 48 ชุด และรัฐวิสาหกิจจำนวน 21 ชุดตามลำดับ เมื่อพิจารณาจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับพบว่า ห้องสมุดที่ตอบแบบสอบถามจำนวนสูงสุด คือ ห้องสมุดรัฐวิสาหกิจ (ร้อยละ 77.78) รองลงมาได้แก่ ห้องสมุดสังกัดราชการ (ร้อยละ 66.67) และห้องสมุดสังกัดเอกชนตามลำดับ (ร้อยละ 57.14)

สรุปและอภิปรายผล

ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ตามหัวข้อดังนี้ สภาพการใช้อินเทอร์เน็ต บริการเทคโนโลยี จากหน่วยงานภายนอก สาเหตุที่ห้องสมุดต้องการใช้บริการเทคโนโลยีจากหน่วยงานภายนอกซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามสำหรับหัวหน้า/ผู้อำนวยการห้องสมุด ส่วนผลการวิจัยในข้อสุดท้ายเกี่ยวกับทัศนะของผู้บริหารเกี่ยวกับการใช้บริการเทคโนโลยีจากหน่วยงานภายนอกของห้องสมุดเฉพาะ เป็นข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารหน่วยงานที่รับผิดชอบห้องสมุดเฉพาะ

1. สภาพการไร้เทคโนโลยี

ผลการวิเคราะห์สภาพการไร้เทคโนโลยีในท้องสมุดเฉพาะจำนวน 160 แห่งที่ตอบแบบสอบถามพบว่า ท้องสมุดเฉพาะส่วนใหญ่จำนวน 91 แห่งไม่มีการไร้เทคโนโลยี (ร้อยละ 56.87) ซึ่งมีจำนวนที่ไม่ค่อยแตกต่างกับท้องสมุดที่มีการไร้เทคโนโลยีจำนวน 69 แห่ง (ร้อยละ 43.13) เมื่อพิจารณาตามสังกัดท้องสมุดพบว่าท้องสมุดเฉพาะจำนวนสูงสุดที่ไม่มีการไร้เทคโนโลยี คือ ท้องสมุดสังกัดราชการ (ร้อยละ 61.40) ส่วนท้องสมุดจำนวนสูงสุดที่มีใช้เทคโนโลยี คือ ท้องสมุดสังกัดราชการ (ร้อยละ 46.84)

ในจำนวนท้องสมุดเฉพาะจำนวน 91 แห่งที่ไม่มีการไร้เทคโนโลยีนั้น มีท้องสมุดส่วนใหญ่จำนวน 58 แห่ง (ร้อยละ 63.74) ต้องการจะใช้เทคโนโลยี ส่วนท้องสมุดอีก 33 แห่ง (ร้อยละ 36.26) ไม่ต้องการใช้เทคโนโลยี เมื่อจำแนกตามสังกัดท้องสมุดเฉพาะพบว่า ท้องสมุดสังกัดราชการส่วนใหญ่ (ร้อยละ 76.19) ต้องการใช้เทคโนโลยี ในขณะที่ท้องสมุดที่ไม่ต้องการใช้เทคโนโลยี คือ ท้องสมุดเฉพาะสังกัดเอกชน (ร้อยละ 54.29)

ท้องสมุดเฉพาะที่ไม่ต้องการใช้เทคโนโลยีจำนวน 33 แห่ง ระบุเหตุผลที่ไม่ต้องการใช้เทคโนโลยีว่าท้องสมุดมีขนาดเล็กจึงไม่ต้องการใช้เทคโนโลยี (ร้อยละ 28.86) เหตุผลอันดับรองลงมา คือ บุคลากรท้องสมุดไม่มีความสามารถพัฒนาเทคโนโลยีเองได้และท้องสมุดมีงบประมาณน้อย

ท้องสมุดเฉพาะที่มีการใช้เทคโนโลยีส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในเทคโนโลยีของตนอยู่ในระดับมาก กล่าวคือ ท้องสมุดสังกัดเอกชนมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ในขณะที่ท้องสมุดสังกัดรัฐวิสาหกิจและท้องสมุดสังกัดเอกชนมีความพึงพอใจในระดับมาก

ในด้านจำนวนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีนั้นท้องสมุดเฉพาะที่มีการใช้เทคโนโลยีมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง คือ ท้องสมุดสังกัดรัฐวิสาหกิจและท้องสมุดสังกัดราชการมีความพึงพอใจในระดับน้อย ในขณะที่ท้องสมุดสังกัดเอกชนมีความพอใจในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาดำแหน่งบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีของท้องสมุดเฉพาะที่มีการใช้เทคโนโลยีพบว่า ท้องสมุดเฉพาะมีบุคลากรในตำแหน่งบรรณาธิการจำนวนสูงสุดและท้องสมุดเฉพาะทุกสังกัดมีบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีครบทุกตำแหน่ง ยกเว้นท้องสมุดสังกัดรัฐวิสาหกิจซึ่งไม่มีบุคลากรตำแหน่งโปรแกรมเมอร์

ความพึงพอใจในด้านงบประมาณพัฒนาเทคโนโลยีที่ห้องสมุดเฉพาะที่มีการใช้เทคโนโลยีได้รับอยู่ในระดับปานกลาง โดยห้องสมุดสังกัดเอกชนมีความพอใจในจำนวนงบประมาณในระดับปานกลาง ในขณะที่ห้องสมุดสังกัดราชการและห้องสมุดสังกัดรัฐวิสาหกิจมีความพอใจในระดับน้อย เมื่อพิจารณาตามจำนวนงบประมาณพัฒนาเทคโนโลยีที่ห้องสมุดเฉพาะที่มีการใช้ เทคโนโลยีได้รับพบว่า ห้องสมุดเฉพาะ จำนวนสูงสุดทุกสังกัดได้รับงบประมาณต่ำกว่า 100,000 บาท

เมื่อพิจารณาความพึงพอใจด้านเทคโนโลยี จำนวนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีและงบประมาณในการพัฒนาเทคโนโลยีของห้องสมุดเฉพาะที่มีการใช้เทคโนโลยีพบว่า ห้องสมุดสังกัดราชการและห้องสมุดสังกัดรัฐวิสาหกิจมีความพึงพอใจด้านเทคโนโลยีในระดับมาก แต่มีความพึงพอใจด้านจำนวนบุคลากรและงบประมาณในระดับน้อยเหมือนกัน ซึ่งแตกต่างกับห้องสมุดสังกัดเอกชนที่มีความพึงพอใจด้านเทคโนโลยี จำนวนบุคลากรและงบประมาณในระดับปานกลางทั้งสิ้น ทั้งที่ห้องสมุดสังกัดเอกชนมีจำนวนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีมากกว่าห้องสมุดสังกัดราชการและห้องสมุดสังกัดรัฐวิสาหกิจ นอกจากนี้จำนวนห้องสมุดเฉพาะ 9 แห่งที่ได้รับงบประมาณพัฒนาเทคโนโลยีมากกว่า 900,000 บาท นั้นเป็นห้องสมุดสังกัดเอกชนถึง 6 แห่งด้วยกัน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับห้องสมุดเฉพาะที่มีการใช้เทคโนโลยีจำนวนทั้งหมด 69 แห่งพบว่า เทคโนโลยีที่ห้องสมุดเฉพาะส่วนใหญ่นำมาใช้ คือ คอมพิวเตอร์ (ร้อยละ 50.00) รองลงมา คือ ช่างงานคอมพิวเตอร์และซีดี-รอมตามลำดับ ห้องสมุดเฉพาะส่วนใหญ่มีการใช้คอมพิวเตอร์ประเภทไมโครคอมพิวเตอร์ (ร้อยละ 67.09) รองลงมา คือ สกานิ่งงานและมินิคอมพิวเตอร์ตามลำดับ ระบบคอมพิวเตอร์ที่นิยมใช้ในห้องสมุดเฉพาะส่วนใหญ่ คือ ระบบ Single user (ร้อยละ 54.69) โปรแกรมประยุกต์ที่ห้องสมุดเฉพาะส่วนใหญ่นิยมมาใช้ คือ โปรแกรมประยุกต์ทางธุรกิจ (ร้อยละ 70.92) โปรแกรมประมวลผลคำที่ใช้ห้องสมุดเฉพาะจำนวนสูงสุด (ร้อยละ 32.37) รองลงมา คือ โปรแกรมจัดการฐานข้อมูล (ร้อยละ 28.8) และโปรแกรมตารางคำนวณ (ร้อยละ 17.3) ตามลำดับ ส่วนโปรแกรมประยุกต์เฉพาะงานห้องสมุดเฉพาะส่วนมากนิยมมาใช้ คือ โปรแกรมสำหรับการจัดเก็บและสืบค้นสารนิเทศ (ร้อยละ 66.67)

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการใช้เทคโนโลยีของห้องสมุดเฉพาะพบว่า ห้องสมุดเฉพาะจำนวนสูงสุดมีความต้องการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และช่างงานคอมพิวเตอร์เท่ากัน (ร้อยละ 21.92) รองลงมา คือ ช่างงานซีดี-รอมและซีดี-รอมตามลำดับ ห้องสมุดเฉพาะที่ต้องการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์มีจำนวนสูงสุด (ร้อยละ 40.95) รองลงมา มีความต้อง

การใช้สถานงานและมินิคอมพิวเตอร์ตามลำดับ ห้องสมุดเฉพาะส่วนใหญ่ (ร้อยละ 77.89) ต้องการใช้คอมพิวเตอร์ระบบ Multiuser มากกว่าระบบอื่น ในด้านของโปรแกรมประยุกต์นั้น ปรากฏว่าห้องสมุดเฉพาะส่วนใหญ่ (ร้อยละ 58.01) ต้องการใช้โปรแกรมประยุกต์ทางธุรกิจ ประเภทโปรแกรมสำหรับระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร โปรแกรมการจัดการฐานข้อมูลและ โปรแกรมประมวลผลคำตามลำดับ (ร้อยละ 30.38 ร้อยละ 28.18 และร้อยละ 17.68) ส่วนโปรแกรมประยุกต์เฉพาะงานห้องสมุดนั้น ห้องสมุดเฉพาะส่วนใหญ่ออกการใช้โปรแกรมระบบห้องสมุดอัตโนมัติ (ร้อยละ 51.15) มากกว่าโปรแกรมสำหรับการจัดเก็บและสืบค้นสารสนเทศ

ห้องสมุดเฉพาะที่มีการใช้เทคโนโลยีจำนวนมากสูงสุดใช้เทคโนโลยีในงานสร้างฐานข้อมูล (ร้อยละ 20.00) รองลงมาคือ งานบริการสารสนเทศและงานจัดหมู่และทำบัตรรายการตามลำดับ เมื่อจำแนกตามสังกัดห้องสมุดพบว่า งานที่ห้องสมุดสังกัดรัฐวิสาหกิจและเอกชนจำนวนมากมีการใช้เทคโนโลยี คือ งานสร้างฐานข้อมูล ในขณะที่ห้องสมุดสังกัดราชการจำนวนมากมีการใช้เทคโนโลยีในงานสร้างฐานข้อมูล ทำกับงานบริการสารสนเทศ

ห้องสมุดเฉพาะจำนวนมากสูงสุดต้องการใช้เทคโนโลยีในงานจัดหมู่และทำบัตรรายการ (ร้อยละ 14.58) รองลงมาคือ งานวารสารและสิ่งพิมพ์และงานบริการสารสนเทศตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามสังกัดห้องสมุดพบว่า ห้องสมุดสังกัดรัฐวิสาหกิจและราชการจำนวนมากมีความต้องการใช้เทคโนโลยีในงานจัดหมู่และทำบัตรรายการเหมือนกัน นอกจากนี้ห้องสมุดสังกัดรัฐวิสาหกิจจำนวนมากยังต้องการใช้เทคโนโลยีในงานบริการสารสนเทศอีกด้วย ส่วนห้องสมุดสังกัดเอกชนต้องการใช้เทคโนโลยีในงานวารสารและสิ่งพิมพ์

จากผลการวิจัยพบว่า ห้องสมุดเฉพาะจำนวนมากสูงสุดทุกสังกัดต้องการใช้เทคโนโลยีในงานจัดหมู่และทำบัตรรายการและแม้ว่าห้องสมุดเฉพาะจำนวนมากสูงสุดไม่ได้ใช้เทคโนโลยีในงานจัดหมู่และทำบัตรรายการ แต่ก็ เป็นงานที่ติดอยู่ในอันดับต้นของงานที่ห้องสมุดเฉพาะจะใช้เทคโนโลยีเข้ามาทำด้วย ผลการวิจัยจึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ Williams (1985 : 1117-A) ที่ว่าที่ว่างงานห้องสมุดที่มีการนำคอมพิวเตอร์มาใช้มากที่สุด คือ งานจัดหมู่และทำบัตรรายการ รวมทั้งงานวิจัยของกรรณิการ์ จันทร์นวล (2529: 155-156) ที่ว่างงานห้องสมุดด้านงานเทคนิคที่ห้องสมุดควรมีคอมพิวเตอร์มาใช้ คือ งานจัดหมู่และทำบัตรรายการ การที่ห้องสมุดเฉพาะมีการใช้หรือต้องการใช้คอมพิวเตอร์ในการทำงานจัดหมู่และทำบัตรรายการมากที่สุดน่าจะเป็นเพราะงานนี้เป็นงานที่ละเอียดและมีขั้นตอนมากมาย นอกจากนี้ยังเป็นงานที่ทำซ้ำซ้อนกันทุกห้องสมุด

การนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ใหม่ เพียงจะช่วยให้ทำมาค้าได้ดีเร็วขึ้น แต่ยังคงช่วยลดความซ้ำซ้อนของขั้นตอนการทำมาค้าได้มาก

รูปแบบการพัฒนาเทคโนโลยีที่ห้องสมุดจำนวนสูงสุดใช้และต้องการใช้คือ การพัฒนาเอง และใช้บริการจากภายนอกด้วย (ร้อยละ 57.97 และร้อยละ 71.95) ผลการวิจัยข้อนี้ตรงกับตรงกันงานวิจัยของกรรณิการ์ จันทน์นวล (2529 : 155-156) ที่ว่าห้องสมุดมีการลงทุนพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับห้องสมุดขึ้นเอง โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิด้านคอมพิวเตอร์ เป็นผู้ดำเนินการร่วมกับห้องสมุด การที่ห้องสมุดเฉพาะมีการพัฒนาเทคโนโลยีขึ้นเอง โดยการใช้บุคลากรห้องสมุดหรือองค์การต้นสังกัด เป็นผู้ช่วยเหลือนั้นเป็นเพราะว่า ห้องสมุดต้องการจะได้รับการบริการที่ตรงกับความต้องการให้มากที่สุด

2. บริการเทคโนโลยีจากหน่วยงานภายนอก

แหล่งที่มาของเทคโนโลยีจากหน่วยงานภายนอกที่ห้องสมุดเฉพาะจำนวนสูงสุด (ร้อยละ 40.00) ต้องการ คือ เทคโนโลยีทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ (ร้อยละ 60.63) รองลงมา คือ เทคโนโลยีภายในประเทศและเทคโนโลยีจากต่างประเทศตามลำดับ ประเภทของหน่วยงานจากภายนอกที่ห้องสมุดเฉพาะจำนวนสูงสุดต้องการใช้บริการคือ หน่วยงานภายนอกที่เป็นราชการ รองลงมาคือ หน่วยงานจากภายนอกที่เป็นเอกชนและรัฐวิสาหกิจตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามสังกัดห้องสมุดพบว่า ในขณะที่ห้องสมุดสังกัดราชการจำนวนสูงสุดต้องการใช้บริการเทคโนโลยีจากหน่วยงานภายนอกที่เป็นราชการนั้น ห้องสมุดสังกัดเอกชนและรัฐวิสาหกิจจำนวนสูงสุดกลับต้องการใช้บริการจากหน่วยงานภายนอกที่เป็นเอกชนมากกว่า

บริการเทคโนโลยีจากหน่วยงานภายนอกที่ห้องสมุดเฉพาะจำนวนสูงสุดต้องการคือ บริการระบบห้องสมุดอัตโนมัติและการพัฒนาและปรับปรุงฐานข้อมูลภายในห้องสมุด (ร้อยละ 20.52) บริการที่ห้องสมุดต้องการรองลงมา คือ บริการให้คำปรึกษา (ร้อยละ 19.97) บริการจัดฐานข้อมูลสำเร็จรูป (ร้อยละ 19.66) และบริการซื้อ/ให้เช่าซอฟต์แวร์สำหรับการจัดเก็บและสืบค้นสารนิเทศ (ร้อยละ 19.44) ตามลำดับ เมื่อแยกตามสังกัดห้องสมุดพบว่า ห้องสมุดเฉพาะสังกัดเอกชนและราชการจำนวนสูงสุดต้องการใช้บริการเทคโนโลยีจากหน่วยงานภายนอกด้านการพัฒนาและปรับปรุงฐานข้อมูลภายในห้องสมุด ในขณะที่ห้องสมุดเฉพาะสังกัดรัฐวิสาหกิจ

จำนวนสูงสุดต้องการใช้บริการด้านระบบห้องสมุดอัตโนมัติจากหน่วยงานภายนอก

ผลการวิจัยข้อนี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ห้องสมุดต้องการบริการด้านระบบห้องสมุดอัตโนมัติและบริการพัฒนาและปรับปรุงฐานข้อมูลภายในห้องสมุด การที่ห้องสมุดต้องการใช้บริการเทคโนโลยีด้านระบบห้องสมุดอัตโนมัติอาจเป็นเพราะว่า ห้องสมุดตระหนักถึงความสำคัญและความสามารถของเทคโนโลยีที่สามารถช่วยย้ให้ห้องสมุดดำเนินงานและให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพได้ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ เป็นเทคโนโลยีที่ช่วยย้ให้ห้องสมุดดำเนินงานและให้บริการที่รวดเร็ว ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ได้เร็วขึ้น ซึ่งก็จะทำให้ผู้เข้าชมเห็นความสำคัญของห้องสมุดมากขึ้น นอกจากนี้ระบบห้องสมุดอัตโนมัติยังเหมาะสมสำหรับห้องสมุดเฉพาะ ซึ่งโดยทั่วไปแล้วมีบุคลากรน้อยการใช้ระบบอัตโนมัติจะช่วยผ่อนแรงและลดภาระงานประจำวันของบุคลากรห้องสมุดลงได้มากทำให้บรรณารักษ์สามารถใช้เวลาในการสร้างบริการสารสนเทศที่ดีให้กับผู้เข้าชมมากขึ้น ส่วนงานพัฒนาฐานข้อมูลภายในห้องสมุดซึ่งเป็นบริการเทคโนโลยีอีกประเภทที่ห้องสมุดต้องการจากหน่วยงานภายนอก อาจเป็นเพราะว่าห้องสมุดเป็นแหล่งจัดเก็บรวบรวมทรัพยากรสารสนเทศจำนวนมาก ห้องสมุดต้องสร้างเครื่องมือต่างๆ หลายประเภทเพื่อให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงสารสนเทศของห้องสมุดได้ การสร้างฐานข้อมูลสำหรับสารสนเทศด้านต่างๆ ของห้องสมุดก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยย้ให้เข้าถึงสารสนเทศได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น เมื่อสร้างฐานข้อมูลเสร็จแล้วก็สามารถนำไปใช้งานทำบัตรรายการและงานสืบค้นสารสนเทศได้ด้วย ดังนั้นห้องสมุดจึงต้องการบริการด้านนี้ด้วย

บริการระบบห้องสมุดอัตโนมัติที่ห้องสมุดเฉพาะจำนวนสูงสุดต้องการ คือ บริการด้านการฝึกอบรมบุคลากร (ร้อยละ 28.62) รองลงมา คือ การติดตั้ง/ขยายระบบงาน และการถ่ายโอนข้อมูลตามลำดับ ห้องสมุดเฉพาะจำนวนสูงสุดทุกสังกัดต้องการใช้บริการด้านการฝึกอบรมบุคลากรของหน่วยงานจากภายนอก

ระบบงานห้องสมุดอัตโนมัติที่ห้องสมุดเฉพาะจำนวนสูงสุดต้องการใช้ คือ ระบบงานจัดหมู่และทำบัตรรายการ (ร้อยละ 23.46) รองลงมา คือ งานวารสารและสิ่งพิมพ์และการเข้าถึงบัตรรายการสาธารณะด้วยวิธีออนไลน์ตามลำดับ เมื่อแยกตามสังกัดห้องสมุดพบว่าห้องสมุดเฉพาะจำนวนสูงสุดทุกสังกัดต้องการใช้บริการระบบห้องสมุดอัตโนมัติในงานจัดหมู่และทำบัตรรายการ จะเห็นได้ว่างานจัดหมู่และทำบัตรรายการเป็นระบบงานห้องสมุดอัตโนมัติที่ห้องสมุดต้องการใช้นั้นเป็นงานทางด้านเทคนิคงานหนึ่ง ซึ่งทำให้ผลการวิจัยสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Damapour

(1983 : 849-A-850-A) ที่พบว่าห้องสมุดจะนำคอมพิวเตอร์มาใช้งานเทคนิคมากกว่างานบริหาร

บริการเทคโนโลยีที่ห้องสมุดเฉพาะจำนวนสูงสุดต้องการอีกบริการหนึ่งคือ การพัฒนาและปรับปรุงฐานข้อมูลภายในห้องสมุด จากการศึกษาปรากฏว่า บริการการสร้างฐานข้อมูลเป็นบริการด้านที่ห้องสมุดเฉพาะจำนวนสูงสุดต้องการ (ร้อยละ 43.81) รองลงมาคือ การถ่ายโอนข้อมูลและการแปลงข้อมูลตามลำดับ ห้องสมุดเฉพาะจำนวนสูงสุดทุกสังกัดต้องการใช้บริการด้านการสร้างฐานข้อมูลจากหน่วยงานภายนอก

ประเภทฐานข้อมูลที่ห้องสมุดเฉพาะจำนวนสูงสุดต้องการให้หน่วยงานภายนอกเข้ามาพัฒนาและปรับปรุง คือ ฐานข้อมูลแบบบรรณานุกรม (ร้อยละ 40.57) รองลงมาคือ ฐานข้อมูลประเภทเอกสารฉบับเต็มและฐานข้อมูลแบบกฤตภาค

นอกจากนี้ฐานข้อมูลที่ห้องสมุดเฉพาะจำนวนสูงสุดที่การพัฒนาและปรับปรุง คือ ฐานข้อมูลหนังสือ (ร้อยละ 24.93) รองลงมาคือ ฐานข้อมูลวารสารและฐานข้อมูลครุชนิเวศน์วารสารตามลำดับ

บริการเทคโนโลยีจากหน่วยงานภายนอกด้านการให้คำปรึกษาที่ห้องสมุดเฉพาะจำนวนสูงสุดต้องการ คือ การติดตั้งระบบ (ร้อยละ 21.67) รองลงมาคือ การเขียนโปรแกรมและการบำรุงรักษาระบบ ห้องสมุดสังกัดรัฐวิสาหกิจและราชการจำนวนสูงสุดต้องการใช้บริการติดตั้งระบบ ในขณะที่ห้องสมุดสังกัดเอกชนจำนวนสูงสุดต้องการใช้บริการบำรุงรักษาระบบ

ห้องสมุดเฉพาะจำนวนสูงสุดต้องการใช้บริการจัดฐานข้อมูลสำเร็จรูปของหน่วยงานจากภายนอกประเภทฐานข้อมูลบรรณานุกรม (ร้อยละ 38.03) รองลงมาได้แก่ ฐานข้อมูลเอกสารฉบับเต็มและฐานข้อมูลกฤตภาคตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามสังกัดห้องสมุดพบว่า ห้องสมุดเฉพาะสังกัดราชการและรัฐวิสาหกิจจำนวนสูงสุดต้องการให้หน่วยงานจากภายนอกจัดฐานข้อมูลสำเร็จรูปประเภทฐานข้อมูลบรรณานุกรมมาให้บริการ ในขณะที่ห้องสมุดสังกัดรัฐวิสาหกิจจำนวนสูงสุดต้องการใช้บริการจัดฐานข้อมูลสำเร็จรูปประเภทฐานข้อมูลเอกสารฉบับเต็ม

ฐานข้อมูลสำเร็จรูปที่ห้องสมุดเฉพาะจำนวนสูงสุดต้องการให้หน่วยงานจากภายนอกจัดทำให้เป็นฐานข้อมูลสำเร็จรูปทางออนไลน์และฐานข้อมูลซีดี-รอมตามลำดับ (ร้อยละ 57.45 และร้อยละ 41.84) ห้องสมุดเฉพาะจำนวนสูงสุดทุกสังกัดต้องการให้สร้างฐานข้อมูลสำเร็จรูปทางออนไลน์

บริการซื้อ/ให้เช่าซอฟต์แวร์สำหรับการจัดเก็บและสืบค้นสารนิเทศที่ห้องสมุดเฉพาะ
จำนวนสูงสุดที่ต้องการคือ บริการด้านการฝึกอบรมบุคลากร (ร้อยละ 28.85) รองลงมาคือ การ
ติดตั้งและขยายประสิทธิภาพและการถ่ายโอนฐานข้อมูลตามลำดับ ห้องสมุดเฉพาะสังกัดเอกชนและ
ราชการต้องการใช้บริการด้านการฝึกอบรมบุคลากร ส่วนห้องสมุดสังกัดรัฐวิสาหกิจจำนวนสูงสุด
ต้องการใช้บริการด้านการติดตั้ง/ขยายประสิทธิภาพ

การซื้อ/ให้เช่าซอฟต์แวร์สำหรับการจัดเก็บและสืบค้นสารนิเทศจากหน่วยงานภายนอก
นั้นห้องสมุดเฉพาะจำนวนสูงสุดต้องการซื้อ/เช่าเฉพาะฮาร์ดแวร์ที่ต้องการมากกว่าซื้อ/
เช่าฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ที่เกี่ยวข้อง

ซอฟต์แวร์สำหรับการจัดเก็บและสืบค้นสารนิเทศจากหน่วยงานภายนอกนั้น ห้องสมุด
เฉพาะส่วนใหญ่ต้องการใช้ซอฟต์แวร์สำหรับฐานข้อมูลซีดี-รอม

3. สาเหตุที่ทำให้ห้องสมุดต้องการใช้บริการเทคโนโลยีจากหน่วยงานภายนอก

ปัจจัยภายนอกที่ทำให้ห้องสมุดเฉพาะจำนวนสูงสุดต้องการใช้บริการเทคโนโลยีจาก
หน่วยงานภายนอก คือ ความคาดหวังของผู้ใช้ (ร้อยละ 26.93) รองลงมา คือ การที่จำนวน
สารนิเทศเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและความพร้อมและความชำนาญในด้านบุคลากร เครื่องมืออุปกรณ์
และ เวลาในการทำงานของหน่วยงานภายนอกตามลำดับ

เมื่อให้ห้องสมุดเฉพาะจัดอันดับปัจจัยภายนอกที่สำคัญพบว่า ปัจจัยสำคัญอันดับแรก คือ
จำนวนสารนิเทศที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ปัจจัยสำคัญอันดับสอง คือ ความคาดหวังของผู้ใช้ ส่วน
ปัจจัยที่ห้องสมุดเฉพาะพิจารณาว่ามีความสำคัญเป็นอันดับสามคือมี 2 ประการ คือ ความคาดหวัง
จากผู้ใช้และความพร้อมและความชำนาญในด้านบุคลากร เครื่องมืออุปกรณ์และ เวลาในการทำงาน
ของหน่วยงานภายนอกตามลำดับ

ปัจจัยภายนอกเกี่ยวกับจำนวนสารนิเทศที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและความพร้อมและความ
ชำนาญในด้านบุคลากร เครื่องมืออุปกรณ์และ เวลาในการทำงานของหน่วยงานภายนอก เป็นปัจจัย
ภายนอกที่สำคัญที่ห้องสมุดเฉพาะระบุว่าส่งผลต่อความต้องการใช้บริการจากหน่วยงานภายนอก และ
ยังจัดอันดับบาที่อยู่อันดับความสำคัญสามตำแหน่งแรกด้วย

ปัจจัยภายในที่ทักที่ห้องสมุดเฉพาะ จำนวนสูงสุดต้องการใช้บริการเทคโนโลยีจากหน่วยงานภายนอกคือ ความต้องการเพิ่มประสิทธิภาพการบริการทักที่ (ร้อยละ 24.11) รองลงมาคือ การที่ห้องสมุดขาดบุคลากรที่เชี่ยวชาญทาง เทคโนโลยีและการขาดงบประมาณตามลำดับ ผลการศึกษาเรื่องนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าห้องสมุดส่วนใหญ่ต้องการใช้บริการเทคโนโลยีจากหน่วยงานภายนอก เพราะขาดบุคลากรภายในห้องสมุดที่มีความสามารถและความเชี่ยวชาญในการพัฒนาเทคโนโลยีขึ้นมา อย่างไรก็ตาม เหตุผลเรื่องการขาดบุคลากรที่เชี่ยวชาญเทคโนโลยีก็เป็นเหตุผลที่ห้องสมุดเลือกมากเป็นอันดับที่สอง ซึ่งนับว่ามีผลใกล้เคียงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อที่ห้องสมุดเฉพาะ จัดอันดับความสำคัญของปัจจัยภายในที่ทักที่ห้องสมุดต้องการใช้บริการเทคโนโลยีจากหน่วยงานภายนอกปรากฏว่า อันดับหนึ่งคือ ต้องการเพิ่มประสิทธิภาพการบริการ อันดับสองคือ ขาดบุคลากรที่เชี่ยวชาญทางเทคโนโลยี และอันดับสามคือ การขาดงบประมาณ จะเห็นได้ว่าปัจจัยภายในทั้งสามประการนี้เป็นปัจจัยที่ห้องสมุดเฉพาะระบุว่าทักที่ห้องสมุดต้องการใช้บริการเทคโนโลยีจากหน่วยงานภายนอกและยังจัดความสำคัญไว้ในระดับแรก

คุณสมบัติของหน่วยงานจากภายนอกที่ห้องสมุดเฉพาะ จำนวนสูงสุดต้องการ คือ มีประสบการณ์ในการพัฒนาเทคโนโลยีในห้องสมุด (ร้อยละ 18.11) รองลงมาคือ บุคลากรมีความเชี่ยวชาญ ส่วนคุณสมบัติที่ต้องการต่อมามีสองข้อ คือ การมีเครื่องมือและอุปกรณ์พร้อมและทำงานรวดเร็วทันตามกำหนดเวลา

เมื่อที่ห้องสมุดเฉพาะ จัดอันดับความสำคัญของคุณสมบัติที่ต้องการจากหน่วยงานภายนอกพบว่า คุณสมบัติที่ต้องการเป็นอันดับหนึ่งคือ มีประสบการณ์ในการพัฒนาเทคโนโลยีในห้องสมุด อันดับสองคือ บุคลากรมีความเชี่ยวชาญ และอันดับสามคือ เครื่องมือและอุปกรณ์พร้อม จะเห็นได้ว่าคุณสมบัติทั้งสามข้อเป็นคุณสมบัติที่ห้องสมุดเฉพาะต้องการและจัดอันดับความสำคัญไว้ในระดับแรกของคุณสมบัติที่ต้องการ

ประโยชน์จากการใช้บริการเทคโนโลยีจากหน่วยงานภายนอกที่ห้องสมุดเฉพาะ จำนวนสูงสุดเห็นพ้องกัน คือ การใช้บริการจากหน่วยงานภายนอกที่ทักที่ห้องสมุดสามารถให้บริการที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้นได้ (ร้อยละ 25.27) รองลงมา คือ การใช้บริการจากหน่วยงานภายนอกจะทักที่ห้องสมุดได้รับเทคโนโลยีที่ทันสมัยและทักที่ห้องสมุดมีความสำคัญมากขึ้นในฐานะหน่วยงานบริการสารนิเทศแก่หน่วยงานต้นสังกัด

ผู้วิจัยได้สอบถามห้องสมุดเฉพาะ เกี่ยวกับสาเหตุของการไม่ใช้บริการเทคโนโลยีจากหน่วยงานภายนอกและแนวโน้มการใช้บริการในอนาคต สรุปได้ว่า ห้องสมุดเฉพาะจำนวนมากไม่ต้องการใช้บริการเทคโนโลยีจากหน่วยงานภายนอกเพราะห้องสมุดสามารถขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานต้นสังกัดได้ (ร้อยละ 30.14) รองลงมาคือห้องสมุดมีงบประมาณไม่พอและเป็นนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดที่ไม่สนับสนุนให้ห้องสมุดใช้บริการจากหน่วยงานภายนอก

เมื่อให้ห้องสมุดเฉพาะ จัดอันดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้ห้องสมุดไม่ต้องการใช้บริการเทคโนโลยีจากหน่วยงานภายนอกพบว่า สาเหตุที่สำคัญอันดับหนึ่งคือ งบประมาณไม่พอ อันดับสองคือ การที่สามารถขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานต้นสังกัดได้ ส่วนสาเหตุสำคัญอันดับสามมีอยู่ 2 ข้อคือ สามารถขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานต้นสังกัดได้และเป็นนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี

เมื่อสอบถามห้องสมุดเฉพาะที่ไม่ต้องการใช้บริการเทคโนโลยีจากหน่วยงานภายนอกว่า มีแนวโน้มความต้องการบริการในอนาคตหรือไม่ ปรากฏว่าห้องสมุดจำนวน 13 แห่งตอบว่าไม่ต้องการใช้บริการเทคโนโลยีจากหน่วยงานภายนอก ในขณะที่ห้องสมุดอีก 12 แห่งตอบว่ามีความต้องการใช้บริการในอนาคต เมื่อพิจารณาตามสังกัดห้องสมุดพบว่า ห้องสมุดสังกัดรัฐวิสาหกิจทั้งหมดและห้องสมุดสังกัดเอกชนจำนวนมากสูงสุดต้องการใช้บริการเทคโนโลยีจากหน่วยงานภายนอก ในขณะที่ห้องสมุดสังกัดราชการส่วนใหญ่มิต้องการใช้บริการเทคโนโลยีจากหน่วยงานภายนอก

สำหรับบริการเทคโนโลยีที่ห้องสมุดเฉพาะจำนวนมากสูงสุดต้องการใช้บริการ คือบริการระบบห้องสมุดอัตโนมัติ (ร้อยละ 28.57) รองลงมา คือ การจัดฐานข้อมูลสำเร็จรูปและการให้บริการจะเห็นว่าความต้องการบริการเทคโนโลยีด้านระบบห้องสมุดอัตโนมัติเป็นบริการที่ห้องสมุดต้องการมากที่สุด ซึ่งนับได้ว่าได้ผลใกล้เคียงกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่าบริการเทคโนโลยีที่ห้องสมุดต้องการมากที่สุดคือบริการด้านระบบห้องสมุดอัตโนมัติและบริการพัฒนาและปรับปรุงฐานข้อมูลภายในห้องสมุด

4. ทักษะ ของผู้บริหารหน่วยงานที่รับผิดชอบห้องสมุดเฉพาะ

เมื่อสอบถามความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับห้องสมุดจากผู้บริหารหน่วยงานที่รับผิดชอบห้องสมุดเฉพาะปรากฏว่า ความคิดเห็นที่ผู้บริหารให้ความสำคัญในระดับปานกลาง ได้แก่ การที่ห้องสมุดสามารถให้บริการสารสนเทศที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพตรงตามความต้องการของผู้ใช้ (ค่าเฉลี่ย 3.26) สารนิเทศในห้องสมุดมีความทันสมัยเพียงพอกับความต้องการของผู้ใช้ (ค่าเฉลี่ย 3.04) และห้องสมุดมีบุคลากรเพียงพอกับปริมาณงานของห้องสมุด (ค่าเฉลี่ย 2.69) ส่วนความคิดเห็นที่ผู้บริหารให้ความสำคัญในระดับมากคือ การนำเทคโนโลยีมาใช้จะช่วยให้ห้องสมุดสามารถปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานและการให้บริการดีขึ้น (ค่าเฉลี่ย 3.87) และห้องสมุดมีความสำคัญในฐานะหน่วยงานให้บริการสารสนเทศขององค์การต้นสังกัด (ค่าเฉลี่ย 3.54)

จากการสำรวจการสนับสนุนค่านโยบายต่างๆ ของผู้บริหารหน่วยงานที่รับผิดชอบห้องสมุดพบว่ามีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ระดับปานกลาง ไม่ว่าจะเป็นนโยบายสนับสนุนการนำเทคโนโลยีมาใช้ในห้องสมุด นโยบายให้ความสำคัญสนับสนุนการนำเทคโนโลยีจากหน่วยงานภายนอกในการพัฒนาเทคโนโลยีในห้องสมุดและนโยบายจัดสรรงบประมาณให้แก่ห้องสมุดอย่างเพียงพอเพื่อการพัฒนาเทคโนโลยีในห้องสมุด เมื่อพิจารณาตามประเภทสังกัดแล้วพบว่า ผู้บริหารหน่วยงานที่รับผิดชอบห้องสมุดทุกสังกัดให้การสนับสนุนนโยบายทุกเรื่องในระดับปานกลาง ยกเว้นนโยบายเรื่องการนำเทคโนโลยีมาใช้ในห้องสมุดซึ่งผู้บริหารหน่วยงานที่รับผิดชอบห้องสมุดสังกัดรัฐวิสาหกิจ (ค่าเฉลี่ย 3.55) และสังกัดเอกชน (ค่าเฉลี่ย 3.52) ให้ความสำคัญในระดับมาก

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประเภทของบริการเทคโนโลยีจากหน่วยงานภายนอกที่ผู้บริหารหน่วยงานที่รับผิดชอบห้องสมุดสนับสนุนให้ห้องสมุดเฉพาะใช้บริการพบว่า ผู้บริหารให้การสนับสนุนบริการเทคโนโลยีทุกด้านในระดับปานกลาง คือ บริการให้คำปรึกษา (ค่าเฉลี่ย 3.27) บริการพัฒนาและปรับปรุงฐานข้อมูลภายในห้องสมุด (ค่าเฉลี่ย 3.26) บริการจัดฐานข้อมูลสำเร็จรูป (ค่าเฉลี่ย 3.12) บริการซื้อ/ให้เช่าซอฟต์แวร์สำหรับจัดเก็บและสืบค้นสารสนเทศ (ค่าเฉลี่ย 3.11) และบริการระบบห้องสมุดอัตโนมัติ (ค่าเฉลี่ย 3.10) ผู้บริหารหน่วยงานที่รับผิดชอบงานห้องสมุดทุกสังกัดให้การสนับสนุนบริการทุกประเภทในระดับปานกลาง ยกเว้นบริการพัฒนาและปรับปรุงฐานข้อมูลภายในห้องสมุดเท่านั้นที่ผู้บริหารหน่วยงานเอกชนให้การสนับสนุนในระดับมาก เมื่อพิจารณาความแตกต่างของระดับค่าเฉลี่ยแล้วพบว่า ในขณะที่ผู้บริหารหน่วย

งานที่รับผิดชอบห้องสมุดสังกัดเอกชน (ค่าเฉลี่ย 3.58) และรัฐวิสาหกิจ (ค่าเฉลี่ย 3.30) ให้การสนับสนุนการใช้บริการการพัฒนาและปรับปรุงฐานข้อมูลภายในห้องสมุดมากเป็นอันดับ 1 ผู้บริหารหน่วยงานราชการกลับสนับสนุนให้ห้องสมุดใช้บริการให้คำปรึกษาจากหน่วยงานภายนอกมากเป็นอันดับ 1 (ค่าเฉลี่ย 3.24)

ผู้วิจัยได้สอบถามผู้บริหารหน่วยงานที่รับผิดชอบงานห้องสมุดเกี่ยวกับความสำคัญและความจำเป็นของการสนับสนุนให้ห้องสมุดใช้บริการเทคโนโลยีจากหน่วยงานภายนอก โดยสอบถามว่าห้องสมุดจะได้รับประโยชน์ใดจากการใช้บริการเทคโนโลยีจากหน่วยงานภายนอก ได้ผลสรุปว่าผู้บริหารหน่วยงานทุกแห่ง เห็นว่าประโยชน์ทุกข้อมีความสำคัญในระดับมาก โดยเรียงลำดับความสำคัญตามค่าเฉลี่ยได้ดังนี้

1. ค่าเงินงานและค่าบริการที่มีประสิทธิภาพแก่ผู้ใช้ได้มากขึ้น (3.78)
2. แก้ปัญหาที่ห้องสมุดขาดแคลนบุคลากรผู้เชี่ยวชาญทางเทคโนโลยี (3.74)
3. ประหยัดเวลาและลดภาระงานประจำวันของบุคลากร (3.72)
4. ได้รับเทคโนโลยีที่ทันสมัยและได้มาตรฐานกว่าการพัฒนาเอง (3.72)
5. แก้ปัญหาด้านการขาดแคลนบุคลากรห้องสมุดได้ (3.61)
6. ลดค่าใช้จ่ายในการพัฒนาเทคโนโลยีได้มากกว่าการพัฒนาเอง (3.61)
7. ตัดปัญหาที่ห้องสมุดขาดเครื่องมือและอุปกรณ์ที่พร้อมและทันสมัยในการพัฒนาเทคโนโลยี (3.60)
8. ได้รับการบริการบำรุงรักษาและบริการหลังการขาย (3.48)

เมื่อพิจารณาแยกตามสังกัดพบว่าผู้บริหารให้ความสำคัญกับประโยชน์แต่ละข้อต่างกัน คือผู้บริหารหน่วยงานที่รับผิดชอบห้องสมุดเฉพาะสังกัดรัฐวิสาหกิจ ให้ความสำคัญกับการใช้บริการหน่วยงานจากภายนอกที่ช่วยประหยัดเวลาและลดภาระงานประจำวันของบุคลากรห้องสมุดได้มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.00) ผู้บริหารหน่วยงานเอกชนเห็นว่าการใช้บริการเทคโนโลยีจากหน่วยงานภายนอกจะช่วยให้ห้องสมุดดำเนินงานและให้บริการที่มีประสิทธิภาพแก่ผู้ใช้ได้มากขึ้น (ค่าเฉลี่ย 3.82) ผู้บริหารหน่วยงานราชการให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาที่ห้องสมุดขาดแคลนบุคลากรผู้เชี่ยวชาญเทคโนโลยีมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.75)

จากผลการศึกษาที่ว่าผู้บริหารหน่วยงานที่รับผิดชอบงานห้องสมุดมองเห็นความสำคัญของการใช้บริการเทคโนโลยีจากหน่วยงานภายนอกทุกข้อในระดับปานกลาง พบว่า ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ว่า ผู้บริหารมองเห็นความสำคัญและความจำเป็นในการใช้บริการเทคโนโลยีจากหน่วยงานภายนอก แม้ว่าผู้บริหารหน่วยงานที่รับผิดชอบห้องสมุดเฉพาะจะมองเห็นความสำคัญของห้องสมุดและการนำเทคโนโลยีมาใช้ในห้องสมุด และเห็นว่าการใช้บริการจากหน่วยงานภายนอกจะทำให้ประโยชน์แก่ห้องสมุดเฉพาะมาก แต่ผู้บริหารกลับให้ความสำคัญน้อยในด้านนโยบายต่างๆและการใช้บริการเทคโนโลยีจากหน่วยงานภายนอกทุกบริการในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยขอเสนอข้อคิดเห็นบางประการต่อหัวหน้า/ผู้อำนวยการห้องสมุดเฉพาะ ผู้บริหารหน่วยงานที่รับผิดชอบห้องสมุดเฉพาะ และหน่วยงานบริการเทคโนโลยีจากภายนอกดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับหัวหน้า/ผู้อำนวยการห้องสมุดเฉพาะ

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ผู้บริหารหน่วยงานที่รับผิดชอบห้องสมุดให้ความสำคัญแก่ห้องสมุดในระดับมาก แต่ยังคงเห็นว่าบริการและสารสนเทศของห้องสมุดยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการได้เต็มที่ ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของห้องสมุดที่จะต้องปรับปรุงประสิทธิภาพของการให้บริการที่รวดเร็วและตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ได้มากขึ้น การนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้จะช่วยช่วยให้ห้องสมุดดำเนินงานและให้บริการได้มากขึ้น แต่การใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานนั้นเป็นกิจกรรมที่ต้องลงทุนด้วยเงินจำนวนมากอีกทั้งยังต้องการบุคลากรที่เชี่ยวชาญเป็นผู้แนะนำดูแลในระยะเริ่มต้น แม้ว่าผู้บริหารจะมีความเห็นว่าห้องสมุดควรนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในระดับมาก แต่ในทางปฏิบัติแล้วผู้บริหารอาจลังเลใจที่จะสนับสนุนให้ห้องสมุดนำเทคโนโลยีมาใช้ ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของหัวหน้า/ผู้อำนวยการห้องสมุด ในฐานะผู้บริหารห้องสมุดจะต้องสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้บริหารว่า การนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้จะช่วยให้ห้องสมุดได้รับประโยชน์มากมาย

หัวหน้า/ผู้อำนวยการห้องสมุดเฉพาะสามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ เป็นแนวทางในการตัดสินใจวางแผนนำเทคโนโลยีมาใช้ในห้องสมุด จากผลการศึกษาเกี่ยวกับการใช้และความต้องการใช้เทคโนโลยีต่างๆ รวมทั้งการตัดสินใจใช้บริการเทคโนโลยีจากหน่วยงานภายนอกด้วย

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารหน่วยงานที่รับผิดชอบห้องสมุด

ผู้บริหารหน่วยงานที่รับผิดชอบห้องสมุดเฉพาะสามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้มาใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในห้องสมุดโดยที่ผลการวิจัยครั้งนี้ระบุถึงความพึงพอใจในด้านเทคโนโลยี จำนวนบุคลากรและงบประมาณในการพัฒนาเทคโนโลยีของหัวหน้า/ผู้อำนวยการห้องสมุดเฉพาะ นอกจากนี้ยังแสดงผลการสำรวจการใช้และความต้องการใช้เทคโนโลยี รวมทั้งความต้องการใช้บริการเทคโนโลยีจากหน่วยงานภายนอกด้านต่างๆ ด้วย

จากการศึกษารวบรวมที่เกี่ยวกับห้องสมุดเฉพาะ พบว่า ห้องสมุดเฉพาะส่วนใหญ่ประสบปัญหาเกี่ยวกับ เรื่องงบประมาณและจำนวนบุคลากรที่ไม่เพียงพอ ทั้งที่โดยความเป็นจริงแล้วห้องสมุดเฉพาะมีหน้าที่หลักในการให้บริการสารนิเทศแก่หน่วยงานต้นสังกัด เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติงานและประกอบกิจการตัดสินใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งหากผู้บริหารมองเห็นความสำคัญพร้อมทั้งให้การสนับสนุนในด้านต่างๆ อย่างเพียงพอ ห้องสมุดเฉพาะก็จะสามารถให้ประโยชน์แก่หน่วยงานต้นสังกัดได้มาก

ปัจจุบันการนำเทคโนโลยีต่างๆ เข้ามาใช้จะช่วยให้ประสิทธิภาพในการดำเนินงานมากขึ้น การใช้เทคโนโลยีเป็นสิ่งที่จำเป็นและไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ผู้บริหารควรให้การสนับสนุนแก่ห้องสมุดในการพัฒนาเทคโนโลยีในห้องสมุด

3. ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานบริการเทคโนโลยีจากภายนอก

หน่วยงานบริการเทคโนโลยีจากภายนอกสามารถนำผลการวิจัยนี้เป็นส่วนประกอบในการเสนอบริการเทคโนโลยีให้แก่ห้องสมุด โดยเฉพาะผลการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการบริการจากหน่วยงานภายนอก นอกจากนี้สามารถนำผลการวิจัยเกี่ยวกับคุณสมบัติของหน่วยงานภายนอกที่ห้องสมุดเฉพาะต้องการมาปรับปรุงคุณสมบัติของหน่วยงานให้เหมาะสมตามที่ห้องสมุดต้องการ

แนวทางสำหรับการวิจัยในอนาคต

ผู้วิจัยเห็นว่าควรหาการศึกษาในด้าน

1. ศึกษาหน่วยงานภายนอกที่ให้บริการทางเทคโนโลยีในด้านลักษณะองค์กร การดำเนินงานประเภทบริการและข้อดีข้อเสียต่างๆ
2. ศึกษาการใช้บริการเทคโนโลยีจากหน่วยงานภายนอกของห้องสมุดที่มีการใช้บริการจริงเกี่ยวกับความพอใจในบริการ และประสิทธิภาพของบริการที่ได้รับ
3. ศึกษาความต้องการบริการเทคโนโลยีจากหน่วยงานภายนอกของห้องสมุดประเภทอื่นๆ